

Terményszárítók építése pályázati lehetőségek függvényében

A mai mezőgazdaságban a szolgáltató szektorban továbbra is a terményszárítás a legjövődélmezőbb ágazat, ennek ellenére a hazai piacon értékesített terményszárítók több mint 90%-a különböző pályázatokon elnyert támogatások nélkül nem valósult volna meg.

Előző újságcikkeimben külön kiemeltem az ideális szárító teljesítmény meghatározásához szükséges információkat valamint az engedélyeztetésben fontos eljárási formákat. Ebben az írásban pedig a pályázati lehetőségek és a megépülő üzemek szoros összefüggéséről számolok be.

Annak ellenére, hogy számtalan hír napvilágra került a kiírandó szárítós pályázatokkal kapcsolatban, egyelőre nyilatkozni nem tudnék, mert a választások körüli időszakban sajnos nem lehet tisztán látni e tekintetben, és ma már az is kérdőjelet von maga után, hogy az új szárítós pályázatokra lesz-e ráfordítható támogatási keret a költségvetésből. A támogatások többsége igaz, hogy uniós kasszából érkezik, de csatlakozási feltétel volt a magyar állami költségvetésből való kiegészítés.

A jövőt tekintve nem hagyományosnak mondható magyar pesszimizmus szemszögéből vázolnám fel a helyzetet, azonban meg kell említenem a mezőgazdasági pályázatok ideje a végéhez közeleg.

Az Európai Unió költségvetésének több mint a 40%-át a mezőgazdasági támogatások viszik el. Ennek az oka, hogy a II világháború után az 50-es években bekövetkezett éhínségből tanulva az EGK (Európai Gazdasági Közösség (1957), mely az Unió elődje) megalakulásának egyik alapelve az volt, hogy Európa mezőgazdasági termékekből önellátásra rendezkedik be. Ez röviden azt jelenti, hogy a mezőgazdasági termelésben résztvevőket akkor is támogatni fogja, ha veszteséget termelnek. Következésképpen úgy alakultak, hogy számos termék támogatva lett és az árak jóval a világpiaci árak fölé emelkedtek. Az Unióba behozott termékeket pedig csak az előírt árakon értékesíthették. Hiába állították elő a brazilok lényegesen olcsóbban a cukrot a behozott árú csak európai piaci árak megfelelően lehetett értékesíteni, a különbséget pedig az uniós költségvetésbe vándorolt. Ezt hívták lefölözés politikának. Ez ellen az USA és a WTO (World Trade Organization – Világkereskedelmi Szervezet) folyamatosan tiltakozott. Melynek hatására az Európai

Parlament elfogadta, hogy a mezőgazdasági támogatásokat folyamatosan csökkenteni fogja és a közeljövőben 20% alá szeretné vinni a tagállamok közös költségvetéséből. A megtakarított pénzeket pedig átcsoportosítja vidékfejlesztésre. Továbbra is a vidék fogja megkapni ezen összegeket csak nem a mezőgazdaság, hanem a helyi- kis és középvállalkozók valamint a legkiemeltebb terület, a falusi turizmus. Abból kiindulva, hogy Európában az olajipar, gyógyszeripar és a turizmus a legjövődélmezőbb ágazat. Hazánkban is jól lehet már érezni. Egyre többet lehet hallani az ilyen célra megnyitott pályázatokról, mint például a LEADER (Liason Entre Actions pour le Developpement de l'Economie Rurale – a vidéki gazdaság fejlesztését célzó intézkedések összekapcsolása).

Jól érzékelhető, hogy a Magyar Mezőgazdaság fejlesztése továbbra is el van maradva a többi domináns tagállamhoz képest és a jövőbeni uniós célkitűzések teljesítésére még nem állunk készen. A pályázati lehetőségek nem fognak egyik napról a másikra megszűni, de már érezhető jelei vannak.

Jelenleg Európa egyik legjobban felszerelt gépparkja hazánkban található, de

ez csak egy lépcsőfok a mezőgazdaság felvirágoztatásában. Következő lépcső az új terményszárító üzemek felépítése vagy a meglévők felújítása lenne, majd a takarmánykeverő üzemekre kerülne a sor, és hosszas lépcsőzés után eljuthatnánk az állattenyésztés visszaállításához. Az idő sürget és a pénz fogy. Ha a magyar mezőgazdaságban az állattenyésztés nem ér el egyenrangú szerepet a növénytermesztéssel, akkor a ferihegyi példa fog megismétlődni. A 90-es évek végére a Malév elérte, hogy a legmodernebb repülő gépparkkal rendelkezett Európában, de a pénz elfogyott és más fejlesztésre már nem volt lehetőség. Modernizáció után is veszteséget termelt, míg végül eladásra került. Ma már meg sem tudjuk számolni hány külföldi tulajdonosa volt.

Amennyiben a növénytermesztésből kikerült termékek külföldi feldolgozó cégek igényeinek lesznek kitéve, és nem a hazai állattenyésztés fogja hasznosítani, úgy külföldi befektetők továbbra is érdekelté válnak a magyar mezőgazdaságban. Dánia sertésenyésztés kiemelkedő példája egy hektár föld ára közel 50 millió forint. Belgium a húsmarha tenyésztésben komoly szerepet betöltő ország egy hektár ára közel 40 millió forint vagy Ausztria szomszédainkat is megemlíthetném, hol egy hektár föld ára 5 millió forint és még lehetne sorolni, de ezen példák jól mutatják, hogy az érdeklődés nem fog lankadni.

A növénytermesztés modernizációjának befejező szakasza a terményszárító üzemek létesítése és a meglévő Bábolna géppark lecserélése. Az FVM Mezőgazdasági Gépesített Intézet által rendelkezésre bocsájtott adatok alapján jól kivehető, hogy ezen beruházások támogatás függőek, hisz az elmúlt években szinte kizárólagosan csak pályázati úton került sor új szárító üzemek megépítésre. A tőkehiány ezen szektorban is jelentkezett.

A közeljövőben az agrárdiplomáciának legfontosabb feladatai között fog szerepelni a növénytermesztés fejlesztésének érdekelté tétele az uniós és hazai támogatások tekintetében.

Szalai Gergely

